

TADEUSZ KRZĘCIEWSKI

ur. 1946; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Lublin, PRL, cegielnie w Lublinie, cegielnia Dziesiąta, upaństwowienie lubelskich cegielni, cegielnia Sierakowszczyzna, cegielnia Kalinowszczyzna, cegielnia Lemszczyzna, cegielnia Czechówka Górna, cegielnia Czechówka Dolna, projekt Lubelskie cegielnie. Materia miasta, Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej, Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane

Cegielnie w Lublinie

W 1950 roku upaństwowiono wszystkie cegielnie w Lublinie, czyli to były: cegielnia Dziesiąta, Sierakowszczyzna, Lemszczyzna, Kalinowszczyzna, Czechów Górny i Czechów Dolny, Rekord. To były wszystkie duże, olbrzymie cegielnie na terenie Lublina. Te pozostałe były nieporównywalnie mniejsze.

Po upaństwowieniu cegielni mojej rodziny, przekazano wszystkie dokumenty do nowo powstałego przedsiębiorstwa Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane. To przedsiębiorstwo mieściło się na ulicy Niecałej, w budynku, gdzie później była dyrekcja Kolei Państwowych, a obecnie chyba Miejski Urząd Pracy. Następnie powstało Lubelskie Przedsiębiorstwo Ceramiki Budowlanej. Dyrekcja mieściła się na ulicy Królewskiej, tu gdzie teraz związki zawodowe się mieszczą. Zresztą ten budynek był po wojnie wybudowany właśnie dla związków zawodowych, tam, takie czy inne, zawsze miały swoją siedzibę. Następnie stamtąd przenieśli się chyba w 1956 roku na ulicę Północną. Obecnie ulica Północna kończy się tu, gdzie jest róg Prusa i Jaczewskiego, natomiast kiedyś sięgała aż do Obywatelskiej. Więc przy tej ulicy Północnej, w budynku, gdzie się mieściła stara część szpitala onkologicznego, którą rozebrano, teraz, gdzie obecnie stoi budynek, w którym przerwano budowę, był taki stary budynek, może dwupiętrowy. To tam właśnie to przedsiębiorstwo urzędowało. Potem się przenieśli na Okopową 2B, tu gdzie jest prokuratura i I Komisariat Policji. Ostatnia siedziba przedsiębiorstwa mieściła się w baraku na ulicy Unickiej 14A. To był barak przy cegielni Kalinowszczyzna.

W połowie lat 70., do 1980 roku jeszcze te cegielnie w stanie agonalnym działały. Potem jedna po drugiej zostały zlikwidowane przy budowie nowych dzielnic. Gdzie te

cegielnie były zlokalizowane? Na Bychawskiej była jedna i chyba w połowie lat 70., jak budowano stadion Sygnału, to wszystko tam zlikwidowano, rozebrano.

Cegielnia Sierakowszczyzna mieściła się na dzień dzisiejszy tu, gdzie jest budynek byłej telekomunikacji, a teraz chyba Narodowy Fundusz Zdrowia to wykupił. Jak jest ulica Andersa, jest rondo, na Koryznowej 2B są wieżowce, to właśnie w tym miejscu była Cegielnia Sierakowszczyzna. Ona praktycznie stykała się z cmentarzem żydowskim.

Następna cegielnia to była Kalinowszczyzna, która dokładnie się mieściła między ulicą Unicką, adres był 14A. Ale Unicka to była ulica aż w stronę cerkwi. Teraz się nazywa ulica Podzamcze. I ta cegielnia mieściła się w takim kwadracie: ulica obecna Podzamcze, Lwowska, Walecznych kawałkiem, tu gdzie teraz jest Komisariat II Policji. Dokładnie w centrum tej cegielni jest Szkoła Podstawowa imienia Olimpijczyków. To też była olbrzymia cegielnia, chyba jedna z większych.

Dalej była cegielnia Lemszczyzna przy ulicy Chodźki, vis-a-vis szpitala, który powstał w latach 70., na Jaczewskiego. Idąc od strony Obywatelskiej, po prawej stronie jest taki budynek dwupiętrowy. Jak się mija nowy budynek Uniwersytetu Medycznego, jest parking i budynek, gdzie większość mieszkań chyba wynajmują tam studenci zagraniczni. I później są akademiki Uniwersytetu Medycznego, jest jeszcze olbrzymia hala sportowa Uniwersytetu Medycznego. To wszystko zajmowała cegielnia Lemszczyzna.

Cegielnia Czechówka Górna mieściła się przy ulicy Drobnej. Do tej pory jest jakieś sto metrów ulicy Drobnej, kocie łby zarośnięte chwastami. Jak się stanie na rondzie Alei Solidarności, patrząc twarzą na Kompozytorów Polskich, obecnie na miejscu cegielni wybudowano hotel Champton by Hilton. Patrząc na lewo, na wzgórzu w latach 50. była szkoła milicji, budynek piętrowy, niedużej kubatury. Na wprost, gdzie biegnie ulica Kompozytorów, była polna droga. Do góry, bo to dosyć mocno się wznosiło. I tam jakieś może 200-300 metrów od ulicy Północnej, na wzgórzu mieściła się Czechówka Górna. To była też duża cegielnia. Teraz tam wieżowce stoją.

Cegielnia Czechówka Dolna otwarta została 22 lipca 1954 roku, z okazji 10-lecia PRL-u, cegielnia już bardziej zmechanizowana. Mieściła się na rogu ulicy Północnej i Kosmowskiej. Do dnia dzisiejszego, idąc od ulicy Północnej ulicą Kosmowskiej w górę, jakieś 20-30 metrów od narożnika z Północną, jeszcze jest po prawej stronie fragment bramy do tej cegielni, taki słup z cegły murowany, otynkowany. I nic więcej. Poza tym tam nie ma śladu po cegielni. Tam gdzie była kopalnia gliny jest taka dosyć pionowa ściana, ona jest teraz z betonu wybudowana, taki mur oporowy. Za tym murem blok już stoi. Pamiętam otwarcie tej nowej cegielni. Nawet spodziewali się, że

Bierut przyjedzie, ale z tego, co pamiętam, to go nie było. Ale były olbrzymie przygotowania. Mój ojciec był kierownikiem tego obiektu. Od początku, jak tylko rozpoczęto budowę, miał zadanie bojowe, żeby nadzorować budowę i uruchomienie.

Data i miejsce nagrania	2018-04-10, Lublin
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"